

MAGYAR ENERGIAKERESKEDŐK SZÖVETSÉGE

Földgázpiaci vízió

VÁLASZOK

2012. november 26.

Preambulum

A Magyar Energiakereskedők Szövetsége (MEKSZ) tanulmányozta a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium (NFM) által kezdeményezett konzultáció során a Regionális Kutató Központ (REKK) által bemutatott gázpiaci modelleket, és a konzultációs dokumentumra vonatkozóan az alábbi észrevételeket teszi.

A MEKSZ egyes tagvállalatai a feltett kérdésekre egyéni válaszokat adnak. **A MEKSZ megfogalmazta azon alapelveket, kritériumokat, amelyek betartását elvárja a 2015. utáni modelltől**, amely alapelvek egyben válaszok a konzultációs anyagban szereplő alábbi kérdésekre is:

❖ Melyik modellváltozat áll az Ön / az Ön által képviselt vállalat szívéhez a legközelebb? Válaszát kérjük, indokolja is!

❖ A fenti modelleken túlmenően milyen gáz nagykereskedelmi modell kialakítását tartaná célszerűnek 2015 után?

A MEKSZ a modellek részletei- és 2015-ben várható gázpiaci környezet bizonytalansága miatt nem foglal állást a modell változatok mellett, de a jelenlegi ismeretei alapján a „Szabályozott ESZ + versenypiac” modell megvalósítását tartja reálisnak.

A modellalkotáshoz az alábbi alapelveket javasolja figyelembe venni:

MEKSZ által javasolt alapelvek a modellalkotáshoz

1. Ellátásbiztonság

- Az ellátásbiztonságot struktúrában kell kezelni, mindegyik megoldásnak ára van, ezzel számolni szükséges.
 - Fizikai ellátásbiztonság
 - A 994/2010-es EU rendeletnek történő hosszú távú megfelelés
 - Kereskedelmi ellátásbiztonság:
 - Versenyképes, fenntartható, kereskedelmi jellegű működés a piacon
 - Stratégiai gáztárolás
 - Legyen, de ne torzítsa a versenyt.
 - Az határozza meg a stratégiai készlet mértékét, hogy az országba bejutó új többletforrás, új útvonalakon, likviden milyen arányban érhető el.
 - Csak az fizesse ennek költségét, aki használja, használhatja.

2. Egyetemes szolgáltatás

- Javasolt olyan modell kialakítása, amelyben egy **dedikált szerződéssel** (*jelenlegi értelmezés szerint a hosszú távú szerződés: DSZ*) rendelkező piaci szereplővel számol (a környező országokra való tekintettel)
 - Legyen ESZ jogosultsággal bíró felhasználói kör.
 - Az ESZ jogosultsággal bíró felhasználói kör ellátását egy nagykereskedő egy dedikált szerződéssel biztosítsa.
 - A dedikált kereskedő kiválasztása kijelöléssel történjen meg.
 - Az ESZ-re jogosult felhasználói kör éves mennyiségének 50-100%-ára vonatkozzon a DSZ.
 - A DSZ szerződés 3-5 évre működjön.
 - Az ESZ árat az ESZ engedélyesek határozzák meg, a szabályozó felügyelete, jóváhagyása mellett. A szabályozó csak az ármeghatározás kereteit szabja meg.

3. HUB szerep

- Olyan szabályozó környezetet kell kialakítani, amely ösztönzi ennek kialakulását.
- Gáz-gáz verseny intenzitásának fokozása.
- Számolni kell a HUB-HUB versenyhelyezettel. (Magyarország versenyhátrányból indul Baumgartenhez képest!)

4. Versenyképességet biztosító piacsabályozás

- Árszabályozás
 - Az indokolt költségeket elismerő szabályozás.
 - A szektorok közötti keresztfinanszírozás nem engedhető meg.

- Beruházás ösztönző
- Kiszámítható és versenyképes adózási és járulékfizetési szabályok az energetikai szektorban, különös tekintettel a régióra, és a HUB célokra.
 - Párhuzamosan alkalmazott energiaadó, „Robin Hood” adó, közmű adó, iparűzési adó, stb. hátrányos hatásának elkerülése.

5. Szociálpolitika

- A piacszabályozás és a szociálpolitika különüljön el.
 - A szolgáltatások szociálisan hátrányos helyzetűek általi megfizethetőségét nem szabályozási eszközökkel (pl. általános árszabályozással), hanem szociális intézkedések révén, speciális és célzott eszközökkel kell biztosítani, amely egyrészt társadalmi szempontból igazságosabb megoldást jelent, másrészt kevésbé torzítja a versenyt.
 - Szükséges egy jól átgondolt és részletesen kidolgozott szociális támogatási rendszer, amely más szektorok – pl. telco – tapasztalatait is figyelembe véve kerül kialakításra.
 - A szociális költségeket ne csak az iparág finanszírozza.

6. A magyar piaci modell az EU szabályozásnak megfelelő legyen

- Elvárás az új modellel szemben, hogy ne legyen lehetőség olyan szabályozói beavatkozásra, amely ellentétes az EU elvárásaival, mint például ármonitorium és kapcsolódó szabályai, a határkeresztező kapacitások jogszabályi úton való allokációja, stb.

7. Szakmai egyeztetés

- A modell kialakítása során legyen továbbra is biztosított a kellő mértékű részvétel a piaci szereplők számára.
- Kellő időt és ösztönző mechanizmust kell biztosítani a piaci szereplők számára, hogy fel tudjanak készülni az új gázpiaci modellre, és aktivitásukkal segíteni tudják annak megvalósulását. Ennek érdekében kiemelten fontos, hogy ne húzódjon el túlzottan a modell-kialakítás folyamata.

8. Piaci működés

- Az államnak csak közvetett szerepe legyen.
 - A szabályozási szerepköre egyértelmű, arra korlátozódjon.
 - A piaci működésbe közvetlen, politikai eszközökkel történő beavatkozás elkerülendő.
- Piaci operációs alapelvek, a napi piaci működés elvei:
 - A kereskedők mozgásterének bővítése, valamint a megbízható napi operatív információk biztosítása a szállítói és elosztói infrastruktúraüzemeltetők által.